

3. Kwota określona w ust. 1 zawiera wszelkie koszty związane z realizacją zadania, wynikające z dokumentacji przetargowej, Specyfikacji Technicznych Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych, jak również nieujęte w wyżej wymienionych dokumentach, a niezbędne do wykonania zadania, takie, jak w szczególności: roboty przygotowawcze, porządkowe, zagospodarowanie terenu robót, koszty utrzymania zaplecza robót, obsługa geodezyjna w zakresie niezbędnym do prawidłowego wykonania robót, organizacja ruchu drogowego tymczasowego, prowadzona przez cały czas trwania robót, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23.09.2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (Dz. U. z 2017r. poz. 784) itp.
4. Wynagrodzenie ostateczne ustalone zostanie na podstawie kosztorysu powykonawczego sporządzonego na podstawie cen jednostkowych przyjętych w kosztorysie ofertowym i obmiarów wykonanych robót.

§ 3

Warunki realizacji prac przez podwykonawców

1. Wykonawca swoimi siłami i staraniem wykona przedmiot zamówienia z wyłączeniem prac (części zamówienia) wymienionych w ust. 2.
2. Podwykonawca(cy) oraz dalszy(si) podwykonawca(cy) zgodnie z zawartą umową o podwykonawstwo, wykona(ją) następujące prace (części przedmiotu umowy): .....
3. W wykazie podwykonawców oraz dalszych podwykonawców (o ile są znani na etapie zawarcia umowy), stanowiącym załącznik do niniejszej umowy, Wykonawca wskaże:
  - a) nazwy, imiona lub nazwiska oraz dane kontaktowe podwykonawców,
  - b) imiona i nazwiska osób wskazanych przez podwykonawców do kontaktu w sprawie realizowanych przez nich części przedmiotu umowy,
  - c) części przedmiotu umowy, których wykonanie zamierza powierzyć podwykonawcom.
4. O wszelkich zmianach danych w wykazie, o którym mowa w ust. 3, w trakcie realizacji przedmiotu umowy Wykonawca zawiadamia niezwłocznie Zamawiającego, a także przekazuje informacje na temat nowych podwykonawców, którym w późniejszym okresie zamierza powierzyć realizację części przedmiotu zamówienia.
5. Jeżeli zmiana albo rezygnacja z podwykonawcy dotyczy podmiotu, na którego zasoby Wykonawca powoływał się, na zasadach określonych w art. 22a ust. 1 ustawy Pzp, w celu wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji, Wykonawca jest obowiązany wykazać Zamawiającemu, że proponowany inny podwykonawca lub wykonawca samodzielnie spełnia je w stopniu nie mniejszym niż podwykonawca, na którego zasoby wykonawca powoływał się w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia.
6. Jeżeli powierzenie podwykonawcy wykonania części przedmiotu umowy następuje w trakcie jego realizacji, Wykonawca na żądanie Zamawiającego przedstawi oświadczenie, o którym mowa w art. 25a ust. 1 ustawy Pzp, lub oświadczenia lub dokumenty potwierdzające brak podstaw wykluczenia wobec tego podwykonawcy.
7. Jeżeli Zamawiający stwierdzi, że wobec danego podwykonawcy zachodzą podstawy wykluczenia, Wykonawca obowiązany jest zastąpić tego podwykonawcę lub zrezygnować z powierzenia wykonania części przedmiotu umowy podwykonawcy.
8. Ust. 6 i 7 stosuje się odpowiednio wobec dalszych podwykonawców.
9. **Podwykonawcy i dalsi podwykonawcy.**
  - 1) **Umowa z podwykonawcą i dalszym podwykonawcą:**
    - a) Zamawiający zatwierdza wszystkie umowy o podwykonawstwo, których przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych lub ich zmiany, na zasadach określonych w art. 647¹ Kodeksu cywilnego. Zatrudnianie podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy bez zaakceptowanej przez Zamawiającego umowy o podwykonawstwo jest niedopuszczalne.
    - b) Wykonawca zamówienia, zamierzający zawrzeć umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, jest zobowiązany, w trakcie realizacji zamówienia publicznego na roboty budowlane, do przedłożenia Zamawiającemu projektu tej umowy, a także projektu jej zmian.
    - c) Zamawiający w terminie 7 dni zgłasza w formie pisemnej zastrzeżenia do przedłożonego projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, a także do projektu jej zmiany, w szczególności, gdy:
      - c1) nie spełnia wymagań określonych w SIWZ;
      - c2) termin zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy w umowie o podwykonawstwo jest dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia Wykonawcy faktury lub rachunku, potwierdzających wykonanie części zamówienia zleconej podwykonawcy;
      - c3) umowa z podwykonawcą o podwykonawstwo dotyczy innej części zamówienia niż wskazana w ofercie bez wcześniejszego uzyskania zgody Zamawiającego na zmianę jej zakresu;
      - c4) termin wykonania umowy o podwykonawstwo wykracza poza termin wykonania wskazany w § 4 ust. 1 niniejszej umowy;
      - c5) wartość umowy za wykonanie części zamówienia zleconej podwykonawcy jest wyższa niż wartość tej części wynikająca z oferty Wykonawcy – dotyczy cen jednostkowych (tj. ceny jednostkowe w ofercie podwykonawcy są wyższe niż ceny jednostkowe w ofercie Wykonawcy) oraz ogólnej ceny oferty;

- c6) umowa zawiera postanowienia uzależniające wypłatę wynagrodzenia podwykonawcy od dokonania przez Zamawiającego płatności na rzecz Wykonawcy za części zamówienia zrealizowane przez podwykonawcę;
  - c7) umowa nie zawiera uregulowań dotyczących zawierania umów o podwykonawstwo z dalszymi podwykonawcami;
  - c8) w umowie nie wskazano numeru konta podwykonawcy;
  - c9) umowa nie zawiera zapisów dot. obowiązku zatrudnienia osób na podstawie umowy o pracę.
  - d) Niezgłoszenie w formie pisemnej zastrzeżeń do przedłożonego projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, i do projektu jej zmiany w terminie 7 dni od ich przekazania uważa się za akceptację projektu lub projektu jej zmiany przez Zamawiającego.
  - e) Wykonawca zamówienia na roboty budowlane przedkłada Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub kopię zmiany tej umowy w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia.
  - f) Zamawiający w terminie 7 dni zgłasza w formie pisemnej sprzeciw do umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w szczególności w przypadku, gdy zawiera ona odmienne postanowienia niż uprzednio przedłożony do akceptacji projekt umowy lub projekt jej zmiany.
  - g) Niezgłoszenie w formie pisemnej sprzeciwu do przedłożonej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, i do jej zmiany w terminie 7 dni od ich przekazania uważa się za akceptację umowy lub jej zmiany przez Zamawiającego.
  - h) W przypadku zgłoszenia przez Zamawiającego zastrzeżeń do projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, i do projektu jej zmiany lub sprzeciwu do umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, 7-dniowy termin, o którym mowa powyżej liczy się od nowa od dnia przedstawienia poprawionego projektu lub umowy.
  - i) Wykonawca zamówienia na roboty budowlane przedkłada Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia, z wyłączeniem umów o podwykonawstwo o wartości mniejszej niż 0,5 % wartości umowy w sprawie niniejszego zamówienia publicznego. Wyłączenie nie dotyczy umów o wartości większej niż 50.000,00 zł.
  - j) Jeżeli termin zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy w umowie o podwykonawstwo jest dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia Wykonawcy faktury lub rachunku, potwierdzających wykonanie części zamówienia zleconej podwykonawcy, Zamawiający informuje o tym Wykonawcę i wzywa go do doprowadzenia do zmiany tej umowy pod rygorem wystąpienia o zapłatę kary umownej.
  - k) Kopie umów o podwykonawstwo poświadczą za zgodność z oryginałem przedkładający.
  - l) Obowiązki Wykonawcy w zakresie umów z podwykonawcami dotyczą także umów podwykonawców z dalszymi podwykonawcami. Integralną częścią takich umów winna być zgoda Wykonawcy na zawarcie umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy.
- 2) **Płatności:**
- a) Warunkiem zapłaty przez Zamawiającego wynagrodzenia należnego Wykonawcy za odebrane roboty budowlane jest przedstawienie dowodów wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom i dalszym podwykonawcom, o których mowa w pkt b), biorącym udział w realizacji odebranych robót budowlanych. W przypadku nieprzedstawienia przez Wykonawcę wszystkich dowodów zapłaty, o których mowa powyżej, wstrzymuje się wypłatę należnego wynagrodzenia za odebrane roboty budowlane.
  - b) W przypadku uchylania się przez Wykonawcę, podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę zamówienia od obowiązku zapłaty, Zamawiający dokona bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy na konto podane w umowie, który zawarł zaakceptowaną przez Zamawiającego umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub który zawarł przedłożoną Zamawiającemu umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy i usługi.
  - c) Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. b), dotyczy wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez Zamawiającego umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub po przedłożeniu Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi.
  - d) Bezpośrednia zapłata obejmuje wyłącznie należne wynagrodzenie, bez odsetek należnych podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy.
  - e) Przed dokonaniem bezpośredniej zapłaty Zamawiający umożliwi Wykonawcy zgłoszenie w formie pisemnej uwag dotyczących zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy w terminie 7 dni od dnia doręczenia tej informacji (art. 143c ustawy - Pzp).
  - f) W przypadku zgłoszenia we wskazanym terminie uwag, o których mowa w pkt. e), Zamawiający może:
    - f1) nie dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, jeżeli Wykonawca wykaże niezasadność takiej zapłaty albo
    - f2) złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy w przypadku istnienia zasadniczej wątpliwości Zamawiającego co do wysokości należnej zapłaty lub podmiotu, któremu płatność się należy, albo

- f3) dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, jeżeli podwykonawca lub dalszy podwykonawca wykaże zasadność takiej zapłaty.
  - g) Zapłata przez Zamawiającego na rzecz podwykonawcy dokonana będzie w terminie do 30 dni od dnia zgłoszenia roszczenia.
  - h) W przypadku dokonania bezpośredniej zapłaty podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, o których mowa w pkt b), Zamawiający potrąca kwotę wypłaconego wynagrodzenia z wynagrodzenia należnego Wykonawcy.
- 3) Zlecenie części prac podwykonawcy(com) nie zmienia zobowiązań Wykonawcy wobec Zamawiającego do wykonania prac powierzonych podwykonawcy(com).
  - 4) Wykonawca jest odpowiedzialny za działania lub zaniechania podwykonawcy(ców), jak za działania lub zaniechania własne.
  - 5) Wykonawca jest zobowiązany do należytego wykonywania umowy zawartej przez siebie z podwykonawcą.
  - 6) Na roboty wykonane przez podwykonawców gwarancji i rękojmi udziela Wykonawca.

§ 4

Termin realizacji

1. Wymagany termin realizacji przedmiotu umowy: od dnia podpisania umowy do dnia .....
2. Realizacja umowy odbywać się będzie na podstawie pisemnych protokołów typowań przez osobę nadzorującą ze strony Zamawiającego.
3. O terminach przekazania terenu robót – podpisania protokołów typowań Wykonawca będzie zawiadamiany pisemnie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (faks, mail) przez Zamawiającego z **2 dniowym** wyprzedzeniem.
4. Poszczególne protokoły typowań będą zawierały zakres rzeczowy, termin przekazania terenu robót, termin rozpoczęcia i termin zakończenia robót.
5. Harmonogram robót ustalany będzie na bieżąco z zastrzeżeniem, iż Wykonawca winien rozpocząć prace w terminie do 2 dni od dnia przekazania protokołu typowania.

§ 5

Przedstawiciele stron

1. Wykonawca ustanawia Kierownika budowy w osobie: ..... inne osoby wskazane przez Wykonawcę (w tym Kierownik robót) :.....
2. Ze strony Zamawiającego nadzór nad tokiem prac sprawowany będzie przez .....
3. .... wymieniony/-eni w ust. 2 upoważniony/-eni jest/ są z ramienia Zamawiającego do:
  - 1) dokonywania ustaleń oraz do negocjowania z Wykonawcą ewentualnych zmian umowy, w rozumieniu art. 144 ustawy Pzp oraz § 15 niniejszej umowy. Powyższe nie uprawnia do składania pisemnych oświadczeń woli w zakresie zmian umowy, które to prawo zachowuje Zamawiający,
  - 2) podpisania protokołów odbioru robót.
4. Zmiana osób, o których mowa w ust. 1, w trakcie realizacji przedmiotu niniejszej umowy, musi być uzasadniona przez Wykonawcę na piśmie i wymaga pisemnego zaakceptowania przez Zamawiającego.
5. Zamawiający zastrzega sobie prawo do żądania od Wykonawcy zmiany osób, o których mowa w ust. 1, w przypadku gdy nie wykonują one swoich obowiązków. Wykonawca jest zobowiązany zmienić Kierownika budowy zgodnie z żądaniem Zamawiającego we wskazanym przez Zamawiającego terminie.
6. Wykonawca musi przedłożyć Zamawiającemu propozycję zmiany, o której mowa w ust. 4 nie później niż 14 dni przed planowanym skierowaniem do kierowania robotami innej osoby. Jakakolwiek przerwa w realizacji przedmiotu umowy wynikająca z braku Kierownika budowy będzie traktowana jako przerwa wynikła z przyczyn zależnych od Wykonawcy i nie może stanowić podstawy do zmiany terminu wykonania robót.
7. W przypadku zmiany osób, o której mowa w ust. 4 oraz w ust. 5, nowa osoba musi spełniać wymagania określone dla Kierownika budowy w SIWZ dotyczącej przedmiotu niniejszej umowy.

§ 6

Potencjał Wykonawcy

1. Wykonawca oświadcza, że w celu realizacji umowy zapewni odpowiednie zasoby techniczne oraz personel posiadający zdolności, doświadczenie, wiedzę oraz wymagane uprawnienia, w zakresie niezbędnym do wykonania przedmiotu umowy, zgodnie ze złożoną ofertą.
2. Wykonawca oświadcza, że posiada wiedzę i doświadczenie wymagane do realizacji robót budowlanych będących przedmiotem umowy z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Wykonawca oświadcza, że niżej wymieniony podmiot trzeci, ... na zasoby którego w zakresie wiedzy i/lub doświadczenia Wykonawca powoływał się składając ofertę celem wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, będzie realizował przedmiot niniejszej umowy w zakresie: ..... (w jakim wiedzy i doświadczenie podmiotu trzeciego były deklarowane do wykonania przedmiotu umowy na użytek postępowania o udzielenie zamówienia publicznego). W przypadku zaprzestania wykonywania niniejszej umowy przez wymieniony podmiot trzeci, tj. .... z jakichkolwiek przyczyn w powyższym zakresie, Wykonawca będzie zobowiązany do zastąpienia tego podmiotu innym podmiotem, posiadającym zasoby co najmniej takie jak te, które stanowiły podstawę wykazania spełnienia przez

Wykonawcę warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego przy udziale podmiotu trzeciego, po uprzednim uzyskaniu zgody Zamawiającego.

4. Wykonawca oświadcza, że dysponuje odpowiednimi środkami finansowymi umożliwiającymi wykonanie przedmiotu umowy.
5. Zamawiający wymaga a Wykonawca zobowiązuje się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016r., poz. 1666 z późn. zm.) pracowników wykonujących nw. czynności:
  - 1) zabezpieczenie miejsca robót,
  - 2) frezowanie oznakowania,
  - 3) przygotowanie podłoża do wykonania oznakowania,
  - 4) wykonanie przedznakowania,
  - 5) wykonanie oznakowania.Wymóg zatrudnienia ww. osób na podstawie umowy o pracę nie dotyczy osób wykonujących powyższe czynności będące współnikami spółki osobowej i/lub osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.
6. Obowiązek określony w ust. 5 dotyczy także podwykonawców. Wykonawca jest zobowiązany zawrzeć w każdej umowie o podwykonawstwo stosowne zapisy dot. zatrudnienia na umowę o pracę wszystkich osób wykonujących czynności, o których mowa w ust. 5.
7. W trakcie realizacji zamówienia Zamawiający uprawniony jest do wykonywania czynności kontrolnych wobec Wykonawcy odnośnie spełniania przez Wykonawcę lub podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane w ust. 5 czynności. Zamawiający uprawniony jest w szczególności do:
  - 1) żądania oświadczeń i dokumentów w zakresie potwierdzenia spełniania ww. wymogów i dokonywania ich oceny,
  - 2) żądania wyjaśnień w przypadku wątpliwości w zakresie potwierdzenia spełniania ww. wymogów,
  - 3) przeprowadzania kontroli na miejscu wykonywania świadczenia.
8. Wykonawca zobowiązany jest do dostarczenia Zamawiającemu, najpóźniej w dniu przekazania placu budowy, listy osób, o których mowa w ust. 5 (z wyszczególnieniem osób wykonujących czynności, o których mowa w ust. 5, będących współnikami spółki osobowej i/lub osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą) wraz z oświadczeniem Wykonawcy lub podwykonawcy o zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę osób wykonujących ww. czynności (a w przypadku osób wykonujących czynności, o których mowa w ust. 5, będących współnikami spółki osobowej i/lub osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – również oświadczenie o wykonywaniu ww. czynności przez te osoby), z zastrzeżeniem ust. 9. Ww. lista powinna zawierać określenie podmiotu składającego dokument, datę, określenie pełnionej funkcji, okresu obowiązywania umowy, rodzaju umowy o pracę i wymiaru etatu oraz podmiotu zatrudniającego (Wykonawcy lub podwykonawcy). Lista wraz z oświadczeniem powinna być podpisana przez osobę uprawnioną do złożenia dokumentów w imieniu Wykonawcy lub podwykonawcy
9. Zmiana/uzupełnienie listy wraz z oświadczeniem, o których mowa w ust. 8, nie wymaga aneksu do umowy. W przypadku dokonania takiej zmiany/uzupełnienia Wykonawca przedstawi Zamawiającemu skorygowaną listę osób wraz z oświadczeniem (z zastrzeżeniem, że ww. dokumenty mają być skutecznie dostarczone do Zamawiającego przed dopuszczeniem pracownika do pracy).
10. Na każde wezwanie Zamawiającego w wyznaczonym w tym wezwaniu terminie Wykonawca przedłoży Zamawiającemu – w celu potwierdzenia spełnienia wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez Wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących wskazane w ust. 5 czynności w trakcie realizacji zamówienia – dowody potwierdzające zatrudnienie osób na podstawie umowy o pracę, których dotyczy wezwanie, np. kopię druku RCA zawierającą kod tytułu ubezpieczenia 01.10 dla każdego pracownika, kopię dowodu potwierdzającego zgłoszenie pracownika przez pracodawcę do ubezpieczeń. Powyższe dokumenty muszą być poświadczane za zgodność z oryginałem odpowiednio przez Wykonawcę lub podwykonawcę oraz zanonimizowane w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych.
11. Nieprzedłożenie przez Wykonawcę dowodów, o których mowa w ust. 10, traktowane będzie jako niewypełnienie obowiązku zatrudnienia pracowników na podstawie umowy o pracę.
12. Wykonawca poinformuje pracowników, o których mowa w ust. 5 o uprawnieniach Zamawiającego, tj. kontroli zatrudnienia na terenie budowy i obowiązku poddania się kontroli.
13. Zamawiający zastrzega sobie prawo zwrócenia się do organów kontrolnych uprawnionych do wglądu do dokumentacji pracowniczej z wnioskiem o weryfikację zawartych umów o pracę.
14. W przypadku uzasadnionych wątpliwości, co do przestrzegania prawa pracy przez Wykonawcę lub podwykonawcę, Zamawiający może zwrócić się o przeprowadzenie kontroli przez Państwową Inspekcję Pracy.

§ 7

Obowiązki stron

Obowiązki stron:

1. Obowiązki Zamawiającego:

- 1) protokolarne przekazanie terenu robót, na podstawie pisemnych protokołów typowań zawierających zakres rzeczowy, termin przekazania terenu robót, termin rozpoczęcia i termin zakończenia robót.

- 2) zawiadomienie Wykonawcy w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (faks, mail) o terminie przekazania terenu robót – podpisania protokołów typowań z **2 dniowym** wyrzeczeniem,
- 3) zapewnienie nadzoru nad realizowanymi robotami,
- 4) zapłata za wykonane i odebrane roboty,
- 5) zwołanie komisji odbiorowej oraz przeprowadzenie odbioru końcowego robót w terminie do 14 dni od daty zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do odbioru końcowego,
- 6) zwołanie komisji przeglądowej w okresie trwania okresu gwarancyjnego.

2. Obowiązki Wykonawcy w ramach wynagrodzenia brutto za wykonanie przedmiotu zamówienia określonego w § 2 ust. 1:

- 1) Wykonawca zobowiązany jest do wejścia na teren robót w terminie do 2 dni roboczych od dnia przekazania protokołu typowania ubytków pod rygorem naliczenia kar umownych.
- 2) Wykonawca wykona przedmiot umowy z własnych materiałów o odpowiednich parametrach jakościowych i wytrzymałościowych, posiadających aktualne certyfikaty lub deklaracje zgodności zgodnie ze sztuką budowlaną oraz obowiązującymi przepisami;
- 3) Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z dokumentacją dostarczoną przez Zamawiającego. Prace należy prowadzić zgodnie z wytycznymi zawartymi w dokumentacji i Specyfikacji Technicznej, obowiązującymi przepisami i normami, zasadami sztuki budowlanej, warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót.
- 4) Organizację robót należy prowadzić zgodnie z wymogami BHP oraz p. poż., a także przepisami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Opłaty i kary za przekroczenie w trakcie realizacji robót norm określonych w odpowiednich przepisach dotyczących ochrony środowiska i bezpieczeństwa ruchu poniesie Wykonawca.
- 5) Realizację zobowiązań umowy należy wykonać z należytą starannością.
- 6) Wykonawca zapewnia, że wszystkie osoby, przy pomocy których zrealizuje przedmiot umowy, będą ubrane w odzież umożliwiającą ich identyfikację.
- 7) Wykonawca ponosi odpowiedzialność za wszelkie działania i zaniechania osób i podmiotów, przy pomocy których realizuje przedmiot umowy, odpowiada za bezpieczeństwo w trakcie wykonywania robót.
- 8) Wykonawca ponosi ryzyko obrażeń lub śmierci osób oraz utraty lub uszkodzeń mienia Wykonawcy i osób trzecich.
- 9) Wykonawca odpowiada za szkody wynikłe na terenie budowy w terminie od daty protokolarnego przejęcia terenu budowy przez Wykonawcę do daty protokolarnego odebrania robót przez Zamawiającego.
- 10) Wykonawca winien niezwłocznie poinformować Zamawiającego o zaistniałych na terenie budowy kontrolach i wypadkach.
- 11) Wykonawca własnym staraniem i na własny koszt wykona, uzyska zatwierdzenie i wdroży projekt organizacji ruchu na czas prowadzenia robót, zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23.09.2003r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (Dz. U. z 2017r. poz. 784).
Wykonawca w terminie do 7 dni od dnia zawarcia umowy złoży w siedzibie Zamawiającego, celem zatwierdzenia, projekt organizacji ruchu tymczasowego (w 2 egz.) wraz z niezbędnymi załącznikami (w tym wymaganymi opiniami), zgodnie z ww. rozporządzeniem. Wykonawca może wykorzystać gotowe schematy organizacji ruchu, które również podlegają zatwierdzeniu na warunkach jak wyżej.
- 12) Wykonawca wykona na własny koszt i zapewni należytą eksploatację oznakowania tymczasowego, stanowiącego zabezpieczenie robót i ruchu zastępczego przez cały okres realizacji robót, zgodnie z projektem, o którym mowa powyżej, na warunkach określonych w zatwierdzeniu organu zarządzającego ruchem na drogach powiatowych. Wykonawca odpowiada za zabezpieczenie i oznakowanie miejsca robót w sposób widoczny zarówno w dzień jak i w nocy oraz utrzymanie ich w należyтым stanie przez okres trwania robót.
- 13) Wykonawca urządzi plac budowy własnym kosztem i staraniem.
- 14) Wykonawca odpowiada za bezpieczeństwo w trakcie wykonywania robót.
- 15) Wykonawca zobowiązany jest tak zorganizować pracę, aby nie wywołała ona uciążliwości i niebezpieczeństwa dla użytkowników drogi.
- 16) Wykonawca wykona roboty będące przedmiotem zamówienia przy użyciu sprzętu, urządzeń i materiałów Wykonawcy o jakości odpowiadającej stosownym przepisom, normom, standardom i warunkom podanym w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia.
- 17) Wykonawca zobowiązany jest do zgłoszenia Zamawiającemu o problemach lub okolicznościach mogących wpłynąć na jakość robót lub termin zakończenia robót.
- 18) Wykonawca zobowiązuje się zapewnić, na czas trwania robót kierownictwo: kierownika budowy oraz innych osób wskazanych przez Wykonawcę, a w przypadku konieczności zmiany którejkolwiek osoby uzgodnienie nowego kandydata z Zamawiającym.
- 19) Wykonawca zobowiązuje się do utrzymania ładu i porządku na terenie budowy, a po zakończeniu robót do usunięcia poza teren budowy wszelkich urządzeń tymczasowego zaplecza oraz pozostawienie całego terenu budowy i robót czystego i nadającego się do użytkowania.
- 20) wykonanie i utrzymanie zabezpieczenia terenu robót, ochrona mienia znajdującego się na terenie robót, utrzymanie jezdni wraz z dojazdami do posesji w czystości, w czasie prowadzenia prac.

§ 8 Rozliczenia

1. Płatność wynagrodzenia nastąpi w terminie 21 dni od daty dostarczenia prawidłowo wystawionej faktury końcowej wraz z kompletem dokumentów rozliczeniowych oraz protokołem końcowego odbioru robót, przy czym za dzień zapłaty będzie uznawany dzień obciążenia rachunku Zamawiającego.
2. Podstawę do wystawienia faktury VAT końcowej będzie stanowił:
  - 1) protokół odbioru końcowego podpisany przez Zamawiającego oraz Kierownika budowy,
  - 2) w przypadku wykonywania robót budowlanych, dostaw lub usług przez podwykonawcę - świadectwo wykonania zakończonych elementów robót budowlanych, dostaw lub usług podpisane przez przedstawicieli Zamawiającego, Kierownika budowy i kierownika robót podwykonawcy lub osobę upoważnioną przez dostawcę lub usługodawcę z określeniem zakresu robót budowlanych, dostaw lub usług wykonanych przez podwykonawcę i ich wartości,
  - 3) w przypadku wykonywania robót budowlanych, dostaw lub usług przez dalszego podwykonawcę - świadectwo wykonania zakończonych elementów robót budowlanych, dostaw lub usług podpisane przez przedstawicieli Zamawiającego, Kierownika budowy, kierownika robót podwykonawcy i kierownika robót dalszego podwykonawcy lub osobę upoważnioną przez dostawcę lub usługodawcę z określeniem zakresu robót budowlanych, dostaw lub usług wykonanych przez podwykonawcę i ich wartości.
3. Dokumentami rozliczeniowymi będą m.in. dokumenty, dopuszczające wyroby budowlane do obrotu i powszechnego stosowania, takie jak aprobaty techniczne, certyfikaty zgodności, deklaracje zgodności, badania materiałów wykonane przez dostawców itp. oraz oświadczenie Kierownika budowy o zgodności wykonania obiektu budowlanego z dokumentacją przetargową i przepisami oraz o doprowadzeniu do należytego stanu i porządku terenu budowy.
4. W przypadku ujęcia w fakturze VAT zakresu robót budowlanych, dostaw lub usług realizowanych przez podwykonawców lub dalszych podwykonawców, podstawą zapłaty wynagrodzenia będzie:
  - 1) kopia faktury VAT wystawionej Wykonawcy przez podwykonawcę za wykonane przez niego roboty budowlane, dostawy lub usługi łącznie z kopią przelewu bankowego lub innego dokumentu świadczącego o dokonaniu zapłaty zgodnego z przepisami prawa, potwierdzonego przez Wykonawcę za zgodność z oryginałem, lub
  - 2) kopia faktury VAT wystawionej podwykonawcy przez dalszego podwykonawcę za wykonane przez niego roboty budowlane, dostawy lub usługi łącznie z kopią przelewu bankowego lub innego dokumentu świadczącego o dokonaniu zapłaty zgodnego z przepisami prawa, potwierdzonego przez Wykonawcę i podwykonawcę za zgodność z oryginałem, lub
  - 3) oświadczenie podwykonawcy o otrzymaniu od Wykonawcy wymagalnego wynagrodzenia za wykonane roboty, dostawy lub usługi, lub
  - 4) oświadczenie dalszego podwykonawcy o otrzymaniu od podwykonawcy wynagrodzenia za wykonane roboty, dostawy lub usługi, lub
  - 5) oświadczenie podwykonawcy o otrzymaniu od Wykonawcy całości wymagalnego wynagrodzenia za wykonane przez niego roboty budowlane, dostawy lub usługi – w ramach niniejszej umowy, lub
  - 6) oświadczenie dalszego podwykonawcy o otrzymaniu od podwykonawcy całości wymagalnego wynagrodzenia za wykonane przez niego roboty budowlane, dostawy lub usługi – w ramach niniejszej umowy.
5. W przypadku nieprzedstawienia przez Wykonawcę wszystkich dowodów zapłaty, o których mowa powyżej, wstrzymuje się wypłatę należnego wynagrodzenia za odebrane roboty budowlane.
  - 1) W przypadku uchylania się przez Wykonawcę, podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę zamówienia od obowiązku zapłaty, Zamawiający dokona bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, który zawarł zaakceptowaną przez Zamawiającego umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub który zawarł przedłożoną Zamawiającemu umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy i usługi, z uwzględnieniem zapisów § 3 ust. 9 pkt 2).
6. Zamawiający ma prawo wstrzymać płatność doręczonej faktury VAT, nie pozostając w opóźnieniu w jej zapłacie, do czasu przedstawienia Zamawiającemu przez Wykonawcę dokumentów, o których mowa w ust. 4 niniejszego paragrafu.
7. Ewentualne odsetki wynikające z nieterminowej płatności z winy Wykonawcy w stosunku do podwykonawców obciążają Wykonawcę.
8. Za termin zapłaty wynagrodzenia uważany będzie termin obciążenia rachunku bankowego Zamawiającego.
9. Wykonawca zobowiązuje się przekazywać do Zamawiającego uzyskane decyzje administracyjne i inne dokumenty skutkujące powstaniem zobowiązań finansowych po stronie Zamawiającego wobec innych podmiotów, w terminie do 7 dni od dnia ich odebrania. Na dokumentach winna znajdować się data odbioru dokumentu od wystawcy przez Wykonawcę.

W przypadku przekroczenia przez Wykonawcę terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym niniejszego ustępu oraz naliczeniu przez wystawcę dokumentu odsetek za zwłokę w uregulowaniu opłat za wystawione decyzje administracyjne i inne dokumenty, odsetkami tymi zostanie obciążony Wykonawca, na co Wykonawca wyraża zgodę.
12. Protokół konieczności powinien być przekazany do zatwierdzenia Zamawiającemu niezwłocznie po zaistnieniu sytuacji powodującej konieczność jego powstania. Protokół stanowi podstawę do sporządzenia aneksu do umowy.

13. W przypadku żądania przez Wykonawcę od Zamawiającego udzielenia gwarancji zapłaty, Zamawiający będzie żądał zwrotu kosztów udzielenia ww. gwarancji na zasadach określonych w art. 649¹ § 3 K. c.
14. Wykonawca jest* / nie jest* płatnikiem podatku VAT – niepotrzebne skreślić.
15. Wykonawca nie może bez zgody Zamawiającego przenieść wierzytelności wynikających z niniejszej umowy na osoby trzecie.
16. Zamawiający oświadcza, że jest płatnikiem podatku VAT.

§ 9

Zobowiązania Wykonawcy

1. Wykonawca zobowiązuje się wykonać roboty zgodnie z przedmiarem robót, STWiORB, zakresem rzeczowym opisanym w kosztorysie dołączonym do oferty przetargowej, ustaleniami zawartymi w SIWZ, zasadami wiedzy technicznej, aktualnie obowiązującymi przepisami techniczno-budowlanymi i normami.
2. Za ewentualne szkody powstałe w czasie prowadzenia robót odpowiada Wykonawca.
3. Ryzyko Wykonawcy obejmuje ryzyko obrażeń lub śmierci osób oraz utraty lub uszkodzeń mienia (w tym bez ograniczeń robót, urządzeń, materiałów, sprzętu nieruchomości i ruchomości) Wykonawcy i osób trzecich.
4. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za szkody wynikłe na terenie robót w czasie od daty protokolarnego przejścia terenu robót przez Wykonawcę do daty protokolarnego jego oddania (odbioru końcowego robót).

§ 10

Zabezpieczenie należytego wykonania umowy

1. Ustala się zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 8% ceny ofertowej brutto.
2. Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w kwocie: ..... zł w formie: ....., co Zamawiający potwierdza.
3. Strony ustalają, że okres rękojmi równy jest okresowi gwarancji.
4. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy Wykonawca wniósł przed zawarciem umowy z ważnością 30 dni ponad termin określony w § 4 ust. 1 niniejszej umowy, w tym 30% wartości zabezpieczenia należytego wykonania umowy z ważnością na okres rękojmi za wady, równy okresowi gwarancji.
5. W przypadku wystąpienia konieczności przedłużenia terminu realizacji niniejszej umowy określonego w § 4 ust. 1 powyżej 15 dni, Wykonawca dodatkowo zabezpieczy należyte wykonanie umowy z ważnością 30 dni ponad nowo ustalony termin.
6. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy, o którym mowa w ust. 1, zostanie zwrócone Wykonawcy:
  - 1) 70% w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez Zamawiającego za należyście wykonane,
  - 2) 30% w terminie 15 dni po upływie okresu rękojmi za wady dla oznakowania grubowarstwowego, równemu okresowi gwarancji, pod warunkiem usunięcia ewentualnych wad i usterek stwierdzonego w protokole, o którym mowa w § 11 ust. 7.
7. Jeżeli koszt usunięcia wad i usterek przewyższa należne zabezpieczenie należytego wykonania umowy, Zamawiający będzie dochodzić odszkodowania bezpośrednio od Wykonawcy.

§ 11

Gwarancja i rękojmia

1. Okres gwarancji jakości na roboty objęte umową wynosi:
  - a) **12 miesięcy** - dla oznakowania cienkowarstwowego liczony od daty bezusterkowego odbioru końcowego lub daty usunięcia wady lub usterki stwierdzonej w czasie odbioru,
  - b) ..... **miesięcy** dla oznakowania grubowarstwowego liczony od daty bezusterkowego odbioru końcowego lub daty usunięcia wady lub usterki stwierdzonej w czasie odbioru.
2. Okres gwarancji i okres rękojmi liczony jest od daty odbioru końcowego lub daty usunięcia wady lub usterki stwierdzonej w czasie odbioru.
3. W okresie gwarancyjnym Wykonawca jest obowiązany do dokonywania przeglądów oraz nieodpłatnego i niezwłocznego usuwania zaistniałych wad.
4. Wykonawca w czasie trwania gwarancji jest zobowiązany do usunięcia wad zgłoszonych przez Zamawiającego. Termin usunięcia wady nie może przekraczać 14 dni, o ile Zamawiający nie zmieni terminu, mając na uwadze technologię usuwania wady i zasady sztuki budowlanej. Usunięcie wady uważa się za skuteczne z chwilą podpisania przez obie strony protokołu odbioru prac z usunięcia wady. Jeżeli Wykonawca nie wypełni obowiązku usunięcia wady w określonym terminie, Zamawiający będzie upoważniony do usunięcia wady, a Wykonawca zostanie obciążony kosztami takiej interwencji, bez utraty uprawnień wynikających z tytułu gwarancji i rękojmi za wady.
5. Zamawiający w terminie 30 dni przed upływem okresu gwarancji i rękojmi dokonuje z udziałem Wykonawcy odbioru gwarancyjnego. Odbioru gwarancyjnego ze strony Zamawiającego dokonuje powołana komisja. Zamawiający sporządza protokół odbioru, który podpisują strony umowy. W protokole odbioru gwarancyjnego strony określają zakres wad i usterek oraz termin do ich usunięcia.
6. Zamawiający może realizować uprawnienia z tytułu gwarancji niezależnie od uprawnień z tytułu rękojmi. Bieg terminu gwarancji i rękojmi rozpoczyna się od dnia odbioru końcowego przedmiotu umowy.
7. W przypadku wystąpienia wad w okresie gwarancji, termin gwarancji ulega wydłużeniu o okres od dnia zawiadomienia Wykonawcy o dostrzeżonej wadzie do czasu jej usunięcia, stwierdzonego protokolarnie. Wykonawca jest zobowiązany do przedłużenia okresu gwarancji o powyższy okres.

§ 12

Kary umowne

1. Strony postanawiają, że podstawową formą odszkodowania są kary umowne.
2. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu kary umowne:
  - 1) z tytułu braku zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom - w wysokości 5 % wartości wynagrodzenia brutto należnego Podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom (kara będzie nakładana za każdy przypadek braku zapłaty za roboty budowlane, dostawy lub usługi wchodzące w zakres ujęty w fakturze końcowej),
  - 2) z tytułu nieterminowej zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom - w wysokości 0,01 % wartości wynagrodzenia brutto należnego Podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom za każdy dzień przekroczenia terminu,
  - 3) z tytułu nieprzedłożenia do zaakceptowania projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub projektu jej zmiany - w wysokości 0,01 % wartości umownego wynagrodzenia maksymalnego brutto określonego w § 2 ust.1,
  - 4) z tytułu nieprzedłożenia poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany - w wysokości 0,01 % wartości umownego wynagrodzenia maksymalnego brutto określonego w § 2 ust.1,
  - 5) z tytułu braku zmiany umowy o podwykonawstwo, do której Zamawiający zgłosił pisemny sprzeciw w zakresie terminu zapłaty - w wysokości 0,01 % wartości wynagrodzenia brutto określonego w umowie o podwykonawstwo,
  - 6) za opóźnienie w wykonaniu przedmiotu umowy wraz z dokumentacją powykonawczą - w wysokości 0,2% wartości umownego wynagrodzenia maksymalnego brutto określonego w § 2 ust.1 umowy za każdy dzień opóźnienia w stosunku do umownego terminu wykonania,
  - 7) za opóźnienie w przejęciu terenu budowy (niepodpisanie protokołu typowania) w terminie określonym w zawiadomieniu Zamawiającego, o którym mowa w § 4 ust. 3 - w wysokości 0,2% wartości umownego wynagrodzenia maksymalnego brutto określonego w § 2 ust.1 umowy za każdy dzień opóźnienia w stosunku do terminu wyznaczonego w zawiadomieniu.
  - 8) za nieprzystąpienie do robót w terminie przekraczającym 2 dni od dnia przekazania terenu i lokalizacji robót - w wysokości 0,2 % - w wysokości 0,2% wartości umownego wynagrodzenia maksymalnego brutto określonego w § 2 ust.1 umowy za każdy dzień opóźnienia w stosunku do umownego terminu oddania za każdy dzień opóźnienia,
  - 9) za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze lub w okresie gwarancji - w wysokości 0,2% wartości umownego wynagrodzenia maksymalnego brutto określonego w § 2 ust.1 umowy za każdy dzień opóźnienia, liczony od daty wyznaczonej w protokole odbioru na usunięcie wad,
  - 10) w razie odstąpienia przez Zamawiającego od umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy lub odstąpienia od umowy przez Wykonawcę, jednakże z przyczyn nieleżących po stronie Zamawiającego – w wysokości 10% wartości umownego wynagrodzenia maksymalnego brutto określonego w § 2 ust.1 umowy za każdy dzień opóźnienia w stosunku do umownego terminu oddania,
  - 11) za oddelegowanie do wykonywania prac wskazanych w § 6 ust. 5 osób niewskazanych na liście, o której mowa w § 6 ust. 8 - w wysokości 1.000,00 zł za każdy stwierdzony przypadek (kara może być nakładana wielokrotnie wobec ten samej osoby, jeżeli Zamawiający podczas kontroli stwierdzi, że nie jest ona wskazana na liście, o której mowa w § 6 ust. 8) - dotyczy to także osób zatrudnionych przez podwykonawców,
  - 12) za niewypełnienie obowiązku zatrudnienia pracowników na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w § 6 ust. 5 umowy - w wysokości 1.000,00 zł za każdą osobę objętą przedmiotowym obowiązkiem skierowaną do realizacji zamówienia, która nie będzie zatrudniona (przez Wykonawcę lub podwykonawcę) na podstawie umowy o pracę, za każdy stwierdzony przypadek,
  - 13) za nieprzedłożenie Zamawiającemu listy osób wraz z oświadczeniem, o których mowa w § 6 ust. 8 – w wysokości 200,00 zł za każdy dzień opóźnienia,
3. W przypadku niezłożenia przez Wykonawcę w siedzibie Zamawiającego, celem zatwierdzenia, projektu **organizacji ruchu tymczasowego, o którym mowa w § 7 ust. 2 pkt. 11), Zamawiającemu przysługuje prawo** zastosowania kar umownych w wysokości 200,00 zł za każdy dzień zwłoki w stosunku do terminu określonego w § 7 ust. 2 pkt. 11).
4. Zamawiający zapłaci Wykonawcy karę umowną, za odstąpienie od przedmiotu umowy z przyczyn zależnych od Zamawiającego, w wysokości 10% wartości umownego wynagrodzenia maksymalnego brutto określonego w § 2 ust.1 umowy, z wyjątkiem sytuacji, gdy wystąpią okoliczności, o których mowa w art. 145 ustawy - Prawo zamówień publicznych.
5. Wykonawca oświadcza, że wyraża zgodę na potrącenie naliczonych kar umownych z wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy.
6. Strony zastrzegają sobie prawo dochodzenia odszkodowania przewyższającego wartość kar umownych na zasadach ogólnych Kodeksu cywilnego.

§ 13

Odbiory

1. Odbiór końcowy jest dokonywany po zakończeniu przez Wykonawcę robót budowlanych składających się na przedmiot umowy, zleczanych pisemnymi protokołami typowań oraz po zgłoszeniu przez Wykonawcę zakończenia robót i zgłoszeniu gotowości do końcowego odbioru. Wraz ze zgłoszeniem Wykonawca

- zobowiązany jest przedłożyć Zamawiającemu wszystkie dokumenty potrzebne do odbioru końcowego umożliwiające ocenę prawidłowego wykonania przedmiotu umowy, w szczególności: wszystkie dokumenty dopuszczające do stosowania dotyczące wbudowanych materiałów wymienione w SSTWiORB, raport z wyników pomiarów wykonanego oznakowania w zakresie podanym w SSTWiORB, blaszki lub płytki szklane z pomiarów grubości, obmiary robót oraz kosztorys powykonawczy sporządzony na podstawie obmiaru faktycznie wykonanych robót wg cen przyjętych w kosztorysie ofertowym. Skutki zaniechania tego obowiązku lub opóźnień w zgłoszeniu będą obciążać Wykonawcę.
2. Dokonanie odbioru końcowego następuje protokołem odbioru końcowego na podstawie sporządzonego przez Wykonawcę kosztorysu powykonawczego wykonanych robót budowlanych, w terminie do 14 dni roboczych licząc od dnia zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do odbioru.
  3. Kosztorys powykonawczy wykonanych robót budowlanych, o którym mowa w punkcie wyżej, jest akceptowany i korygowany przez przedstawiciela Zamawiającego.
  4. Zamawiający wyznaczy termin odbioru i zwoła komisję odbiorową w ciągu 14 dni od daty zgłoszenia gotowości do odbioru. Z czynności odbioru spisany będzie protokół odbioru końcowego przedmiotu umowy zawierający wszelkie dokonywane w trakcie odbioru ustalenia, jak też terminy wyznaczone na usunięcie ewentualnych wad stwierdzonych przy odbiorze, podpisany przez uczestników odbioru.
  5. W wypadku stwierdzenia w toku odbioru wad nadających się do usunięcia, Wykonawca zobowiązany jest do ich usunięcia w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego oraz o zawiadomieniu o powyższym Zamawiającego.
  6. Zamawiający odmówi odbioru, jeżeli przedmiot umowy nie został w całości wykonany lub ma wady uniemożliwiające jego użytkowanie zgodnie z Umową.
  7. W razie odebrania przedmiotu umowy z zastrzeżeniem co do stwierdzonych przy odbiorze wad lub stwierdzenia tych wad w okresie rękopis Zamawiający może:
    - 1) żądać usunięcia tych wad – jeżeli wady nadają się do usunięcia – wyznaczając pisemnie Wykonawcy odpowiedni termin,
    - 2) obniżyć wynagrodzenie, jeżeli wady usunąć się nie dadzą lub z okoliczności wynika, że Wykonawca nie zdoła ich usunąć w czasie odpowiednim lub gdy Wykonawca nie usunął wad w wyznaczonym przez Zamawiającego terminie – a wady są nieistotne,
    - 3) odstąpić od umowy, jeżeli wady usunąć się nie dadzą lub z okoliczności wynika, że Wykonawca nie zdoła ich usunąć w czasie odpowiednim lub gdy Wykonawca nie usunął wad w wyznaczonym przez Zamawiającego terminie – a wady są istotne.
  8. W przypadku gdy Wykonawca odmówi usunięcia wad lub nie usunie ich w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego lub z okoliczności wynika, iż nie zdoła ich usunąć w tym terminie, Zamawiający ma prawo zlecić usunięcie tych wad osobie trzeciej na koszt i ryzyko Wykonawcy oraz potrącić koszty zastępczego usunięcia wad z wynagrodzenia Wykonawcy lub zabezpieczenia należytego wykonania umowy, na co Wykonawca wyraża zgodę.
  9. W wypadku usunięcia wad Wykonawca zobowiązany jest do zawiadomienia Zamawiającego o ich usunięciu.

§ 14

Odstąpienie od umowy

1. Zamawiający może odstąpić od umowy w terminie obowiązywania umowy określonym w § 4 ust. 1 niniejszej umowy, jeżeli:
  - 1) wystąpią przesłanki formalno-prawne po stronie Wykonawcy, które uniemożliwiają wykonanie umowy,
  - 2) Wykonawca zaniecha realizacji robót, tj. w sposób nieprzerwany nie realizuje ich przez okres 7 dni,
  - 3) Wykonawca wykonuje roboty wadliwe, nieterminowo, niezgodnie ze Specyfikacjami Technicznymi Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych (STWiORB).
2. W przypadkach wymienionych w ust. 1 pkt 2 i pkt 3 Zamawiający może wezwać Wykonawcę do zmiany sposobu wykonania umowy i wyznaczyć w tym celu dodatkowy termin, po upływie którego ma prawo odstąpić od umowy albo powierzyć poprawienie lub dalsze wykonywanie umowy innej osobie na koszt i ryzyko Wykonawcy.
3. W razie wystąpienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, lub dalsze wykonywanie umowy może zagrozić istotnemu interesowi bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwu publicznemu, Zamawiający może odstąpić od umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o powyższych okolicznościach. W takim wypadku Wykonawca może żądać jedynie wynagrodzenia należnego mu z tytułu wykonania części umowy.
4. Zamawiającemu przysługuje prawo odstąpienia od umowy w terminie 30 dni od daty upływu dodatkowego terminu, o którym mowa w ust. 2 lub w terminie 30 dni od zaistnienia okoliczności uzasadniającej odstąpienie od umowy z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 1.
5. W razie odstąpienia od umowy, Wykonawca przy udziale Zamawiającego sporządzi protokół inwentaryzacji robót w toku w terminie 3 dni roboczych od dnia odstąpienia od umowy.
6. Wykonawcy zostanie zapłacone wynagrodzenie za roboty zrealizowane do dnia odstąpienia od umowy, których zakres zostanie określony w protokole.

§ 15 Zmiany umowy

1. Wszelkie zmiany i uzupełnienia niniejszej umowy mogą być dokonywane jedynie w formie pisemnej w postaci aneksu do umowy podpisanego przez obydwie strony, pod rygorem nieważności, z zastrzeżeniem § 6 ust. 9.
2. Zamawiający przewiduje możliwość dokonania zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru Wykonawcy, w przypadku wystąpienia co najmniej jednej z okoliczności wymienionych poniżej:
  - 1) W przypadku zmiany regulacji prawnych odnoszących się do praw i obowiązków stron umowy, wprowadzonych po zawarciu umowy, wywołujących niezbędną potrzebę zmiany sposobu realizacji umowy, Zamawiający dopuszcza możliwość zmiany sposobu realizacji umowy, wysokości wynagrodzenia, określonego w § 2 ust. 1 umowy lub terminu wykonania przedmiotu umowy, określonego w § 4 ust. 1 umowy.
  - 2) W przypadku przestoju lub opóźnień w realizacji przedmiotu umowy wywołanych:
    - a) prowadzonymi równoległe pracami budowlanymi lub montażowymi przez inne podmioty lub
    - b) przyczynami niezależnymi od stron umowy bądź zależnymi wyłącznie od ZamawiającegoZamawiający dopuszcza możliwość zmiany terminu wykonania przedmiotu umowy, określonego w § 4 ust. 1 umowy, odpowiednio o okres opóźnienia spowodowanego jedną z przyczyn wskazanych w pkt a) i b).
  - 3) W przypadku obiektywnej konieczności zmiany technologii wykonania przedmiotu umowy, zastosowania rozwiązań zamiennych, zastępczych lub równoważnych, które nie mogły być przewidziane przez Zamawiającego pomimo dołożenia należytej staranności, Zamawiający dopuszcza zmianę zakresu prac, przy czym wyłącznie w zakresie niezbędnym do zgodnego z obowiązującymi standardami, wymaganiami technicznymi oraz normami, prawidłowego wykonania przedmiotu umowy lub zmianę wynagrodzenia, określonego w § 2 ust. 1 umowy, w zakresie uwzględniającym zmieniony zakres prac oraz jeżeli wskutek wprowadzenia zmian w zakresie prac wystąpi opóźnienie, bądź przewidywany okres realizacji zmienionego zakresu prac będzie dłuższy od dotychczasowego, Zamawiający dopuszcza możliwość zmiany terminu wykonania przedmiotu umowy, określonego w § 4 ust. 1 umowy poprzez wydłużenie odpowiednio o okres takiego opóźnienia lub o okres o jaki czas konieczny dla wykonania przedmiotu umowy po wprowadzonych zmianach będzie dłuższy od czasu wykonania przewidzianego dla Wykonawcy przed taką zmianą.
  - 4) W przypadku, gdy z przyczyn technicznych, które nie mogły być przewidziane przez Zamawiającego pomimo dołożenia należytej staranności lub które ujawniły się podczas wykonywania prac lub gdy jest to korzystne dla interesu publicznego lub interesu Zamawiającego w zakresie w jakim korzyść może polegać na:
    - a) zmianach mających wpływ na przyspieszenie wykonania,
    - b) zmianach mających wpływ na obniżenie kosztu ponoszonego przez Zamawiającego na wykonanie, utrzymanie, lub użytkowanie,
    - c) zmianach mających wpływ na poprawę sprawności, wydajności wykonanych robót dla Zamawiającego,
    - d) zmianach mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa realizacji robót budowlanych lub usprawnienia procesu budowy,
    - e) zmianach mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa użytkowania,
    - f) zmianach mających wpływ na poprawę parametrów technicznych,
    - g) zmianach mających wpływ na poprawę parametrów funkcjonalno-użytkowych,
    - h) aktualizacji rozwiązań z uwagi na postęp technologiczny lub zmiany obowiązujących przepisów,Zamawiający dopuszcza możliwość zmiany sposobu wykonania przedmiotu umowy, zmniejszenia zakresu przedmiotu umowy lub zmianę wynagrodzenia określonego w § 2 ust. 1 umowy oraz jeżeli wskutek wprowadzenia tych zmian wystąpi opóźnienie lub wydłużenie czasu koniecznego dla wykonania przedmiotu umowy, Zamawiający dopuszcza zmianę terminu wykonania przedmiotu Umowy poprzez wydłużenie o okres takiego opóźnienia lub o okres o jaki czas konieczny dla wykonania przedmiotu umowy po wprowadzonych zmianach będzie dłuższy od czasu wykonania przewidzianego dla Wykonawcy przed taką zmianą.
  - 5) W przypadku działania siły wyższej, pod pojęciem której rozumie się wszystkie zdarzenia zewnętrzne niemożliwe do przewidzenia i niemożliwe do zapobieżenia przez stronę lub strony umowy, a zaistniałe po zawarciu umowy, w szczególności takie jak:
    - a) wojny, działania wojenne, inwazje,
    - b) terroryzm, rewolucje, powstania, wojny domowe,
    - c) rozruchy, z wyjątkiem tych, które są ograniczone wyłącznie do pracowników Wykonawcy lub jego podwykonawców lub Zamawiającego,
    - d) zanieczyszczenie i inne podobnie niebezpieczne skutki spowodowane przez substancje toksyczne, z wyjątkiem tych, które mogą być przypisane użyciu przez Wykonawcę takich substancji,
    - e) działania sił przyrody, w tym huragany lub powodzie,
    - f) ogólnokrajowe bądź regionalne spory w przemyśle lub też spory, które są częścią ogólnonarodowej lub regionalnej kampanii, a którym strona umowy nie mogła zapobiec.

Zamawiający dopuszcza zmianę sposobu wykonania umowy jednakże tylko w takim zakresie, aby po ustaniu działania siły wyższej, Wykonawca mógł wykonać przedmiot umowy w sposób prawidłowy oraz

- jeżeli w wyniku działania siły wyższej wystąpi opóźnienie, dopuszcza zmianę terminu wykonania przedmiotu umowy, określonego w § 4 ust. 1 umowy, poprzez przedłużenie o okres takiego opóźnienia.
- 6) W przypadku przestoju lub opóźnień w wykonywaniu prac przez Wykonawcę będących następstwem błędów w wymaganiach Zamawiającego, jednakże z wyłączeniem błędów jakie doświadczył Wykonawca dokładając należytej staranności powinien wykryć w trakcie badania wymagań Zamawiającego, Zamawiający dopuszcza możliwość zmiany wynagrodzenia, określonego w § 2 ust. 1 umowy oraz jeżeli wskutek opóźnień w wykonywaniu prac wystąpi opóźnienie lub wydłużenie czasu koniecznego dla wykonania przedmiotu umowy, Zamawiający dopuszcza zmianę terminu wykonania przedmiotu umowy, określonego w § 4 ust. 1 umowy, poprzez wydłużenie o okres takiego opóźnienia lub o okres o jaki czas konieczny dla wykonania przedmiotu umowy po wprowadzonych zmianach będzie dłuższy od czasu wykonania przewidzianego dla Wykonawcy przed taką zmianą.
  - 7) W przypadku przestoju lub opóźnień w wykonywaniu prac przez Wykonawcę będących następstwem wystąpienia warunków atmosferycznych uniemożliwiających prawidłowe wykonanie robót, w szczególności z powodu technologii realizacji prac określonej: specyfikacjami (ogólne i szczegółowe specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót stanowią część dokumentacji przetargowej), normami lub innymi przepisami, wymagającej konkretnych warunków atmosferycznych, jeżeli konieczność wykonania prac w tym okresie nie jest następstwem okoliczności, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność, Zamawiający dopuszcza zmianę terminu wykonania przedmiotu umowy, określonego w § 4 ust. 1 umowy, poprzez wydłużenie o okres takiego opóźnienia lub o okres o jaki czas konieczny dla wykonania przedmiotu Umowy po wprowadzonych zmianach będzie dłuższy od czasu wykonania przewidzianego dla Wykonawcy przed taką zmianą.
  - 8) W przypadku zmniejszenia zakresu przedmiotu umowy lub rezygnacji z określonych robót —jeżeli dotyczyć będzie części robót z danego elementu, to obliczenie wartości niewykonanego zakresu lub robót, z których zrezygnowano, o którą pomniejszone zostanie wynagrodzenie należne Wykonawcy, nastąpi na podstawie kosztorysu sporządzonego przez Wykonawcę w oparciu o ceny jednostkowe przyjęte przy kalkulacji w kosztorysie ofertowym (w rozbiciu na ceny robocizny, materiałów wraz z kosztami zakupu, pracy sprzętu i transportu) oraz narzuty (tj. koszty pośrednie, zysk), i następnie zaakceptowanego przez Zamawiającego.
  - 9) W przypadku dopuszczonego prawem zlecenia robót dodatkowych, jeżeli terminy ich wykonania, rodzaj lub zakres uniemożliwiają dotrzymanie pierwotnego terminu wykonania przedmiotu umowy, Zamawiający dopuszcza zmianę terminu wykonania przedmiotu umowy, określonego w § 4 ust. 2 umowy, poprzez wydłużenie o okres niezbędny do dokończenia robót.
  - 10) W przypadku uzgodnienia pomiędzy stronami skrócenia terminu realizacji przedmiotu umowy, określonego w § 4 ust. 2 umowy, Zamawiający dopuszcza zmianę skutkującą skróceniem terminu realizacji przedmiotu umowy o uzgodniony okres.
  - 11) W przypadku, gdy w umowie znajdują się oczywiste błędy pisarskie lub rachunkowe, Zamawiający dopuszcza zmiany postanowień umowy, w których występują takie oczywiste błędy pisarskie lub rachunkowe.
  - 12) Zamawiający przewiduje możliwość dokonania zmian i uzupełnień nieistotnych umowy (niestanowiących zmian istotnych niniejszej umowy), w szczególności:
    - a) zmiana nazwy, siedziby stron umowy, numerów kont bankowych oraz innych danych identyfikacyjnych,
    - b) zmiana osób odpowiedzialnych za kontakty i nadzór nad przedmiotem umowy.
  - 13) W przypadku zmiany Kierownika budowy/robót (jedynie za uprzednią pisemną zgodą Zamawiającego) na wniosek Wykonawcy w przypadku wystąpienia jednej z poniższych sytuacji:
    - a) choroby lub innych zdarzeń losowych dotyczących Kierownika budowy/robót,
    - b) niewywiązywania się Kierownika budowy/robót z obowiązków wynikających z umowy,
    - c) jeżeli zmiana Kierownika budowy/robót stanie się konieczna z jakichkolwiek przyczyn niezależnych od Wykonawcy (np. rezygnacji).
  - 14) W przypadku zmiany Kierownika budowy/robót na wniosek Zamawiającego w sytuacji, gdy nie wykonuje on swoich obowiązków wynikających z umowy. Wykonawca zobowiązany jest zmienić Kierownika budowy/robót zgodnie z żądaniem Zamawiającego we wskazanym przez Zamawiającego terminie.
  - 15) W przypadku zmiany podwykonawców: w przypadku wprowadzenia podwykonawcy, wprowadzenia nowego (kolejnego) podwykonawcy, rezygnacji podwykonawcy, zmiany wartości lub zakresu robót wykonywanych przez podwykonawcę, Zamawiający może wyrazić zgodę na powyższe po zaakceptowaniu umowy Wykonawcy z podwykonawcą wraz z częścią dokumentacji dot. wykonania robót określonych w umowie, w terminie 7 dni od przekazania umowy przez Wykonawcę.
  - 16) W przypadku przedłużenia terminu realizacji przedmiotu umowy niewynikającej z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy oraz w każdym przypadku gdy zmiana terminu jest korzystna dla Zamawiającego, dopuszcza się zmianę sposobu rozliczenia umowy lub dokonywania płatności na rzecz Wykonawcy, w tym zmiany wysokości płatności faktury częściowej.
  - 17) W każdym przypadku, gdy zmiana jest korzystna dla Zamawiającego (np.: powoduje skrócenie terminu realizacji umowy, zmniejszenie wartości zamówienia).
  - 18) W przypadku zmiany wysokości obowiązującej stawki podatku VAT w sytuacji, gdy w trakcie realizacji przedmiotu umowy nastąpi zmiana stawki podatku VAT dla robót objętych przedmiotem umowy. W takim przypadku Zamawiający dopuszcza możliwość zmiany wynagrodzenia określonego w § 2 ust. 2 umowy,

- o kwotę równą różnicy w kwocie podatku, jednakże wyłącznie co do części wynagrodzenia za roboty, których do dnia zmiany podatku VAT jeszcze nie wykonano.
- 19) W przypadku zmian budżetu Powiatu lub zmian zawartej przez Zamawiającego umowy o dofinansowanie zadania lub wytycznych dotyczących realizacji zadania, Zamawiający dopuszcza zmiany:
- a) sposobu rozliczania lub warunków dokonywania płatności,
  - b) terminu realizacji niniejszej umowy, określonego w § 4 ust. 1,
- 20) W sprawach nieuregulowanych niniejszym paragrafem zastosowanie znajdują przepisy ustawy - Prawo zamówień publicznych regulujące możliwość zmiany umowy, w tym przepisy umożliwiające dokonywanie nieistotnych zmian umowy.
3. Jeśli nastąpiło ogłoszenie upadłości lub otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego Wykonawcy, to strony mogą zmienić Umowę w ten sposób, iż:
- 1) wszystkie zobowiązania i wierzytelności Wykonawcy wobec Zamawiającego przejmie podmiot trzeci, wskazany przez Wykonawcę, na warunkach określonych w Umowie;
  - 2) wskazany podmiot trzeci przejmie wierzytelności i zobowiązania Wykonawcy, w stosunku do podwykonawców (usługodawców i dostawców), których umowy zostały zatwierdzone przez Zamawiającego do dnia zmiany Umowy, na warunkach określonych w Umowie oraz przepisach art. 647(1) k.c. i art. 143a-143d Pzp.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 podmiot trzeci wskazany przez Wykonawcę jest zobowiązany spełniać warunki udziału w postępowaniu przetargowym, w stopniu nie mniejszym niż Wykonawca.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 Strony mogą rozwiązać Umowę za porozumieniem stron wskazując jednocześnie sposób rozliczenia robót (dostaw, usług) wykonanych przez Wykonawcę do dnia rozwiązania Umowy, w tym rozliczenia podwykonawców (dostawców, usługodawców).
6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 Strony nie są uprawnione do żądania kar umownych z tytułu rozwiązania Umowy (odstąpienia od Umowy), a Wykonawcy przysługuje wynagrodzenie jedynie za roboty (usługi, dostawy) wykonane do dnia rozwiązania Umowy.
7. Jeśli nastąpiło ogłoszenie upadłości lub otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego Wykonawcy lub Wykonawców wspólnie realizujących Umowę stosuje się postanowienia ust. 3-6, z tym zastrzeżeniem, iż podmiot trzeci przejmuje wszystkie zobowiązania i wierzytelności wszystkich Wykonawców wspólnie realizujących Umowę wobec Zamawiającego lub zobowiązania i wierzytelności Wykonawcy, w stosunku do którego nastąpiło ogłoszenie upadłości lub otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego.
8. Postanowienie umowne zmienione z naruszeniem art. 144 ust. 1-1b, 1d i 1 e ustawy Prawo zamówień publicznych podlega unieważnieniu (na miejscu unieważnionych postanowień umowy wchodzi postanowienia umowne w pierwotnym brzmieniu) lub będzie mieć zastosowanie art. 144 ust. 3 ww. ustawy.
9. W sprawach nieuregulowanych niniejszym paragrafem zastosowanie znajdują przepisy ustawy - Prawo zamówień publicznych regulujące możliwość zmiany umowy, w tym przepisy umożliwiające dokonywanie nieistotnych zmian umowy.

§ 16 Rozwiązanie umowy

Zamawiający ma prawo rozwiązać umowę, jeżeli zajdzie co najmniej jedna z okoliczności określona w art. 145a ustawy Prawo zamówień publicznych.

§ 17 Spory

1. W razie powstania sporu na tle wykonania niniejszej umowy, strony zobowiązane są przede wszystkim do wyczerpania drogi wzajemnego porozumienia.
2. W przypadku, jeśli wzajemne porozumienie nie doprowadzi do załatwienia sprawy w sposób zadawalający obie strony – spór rozpatrywany będzie przez właściwy dla siedziby Zamawiającego rzeczowo sąd powszechny we Wrocławiu.

§ 18 Postanowienia końcowe

W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie obowiązujące przepisy prawa, a w szczególności: przepisy ustawy - Prawo zamówień publicznych; przepisy ustawy - Prawo budowlane wraz z przepisami wykonawczymi oraz przepisy Kodeksu cywilnego.

§ 19

Umowę niniejszą sporządza się w 2 jednobrzmiących egzemplarzach po 1 egzemplarzu dla każdej ze stron.

ZAMAWIAJĄCY

WYKONAWCA